

Rolnicy poszkodowani przez powódź – formy pomocy i podejmowane działania przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

1. Działania i pomoc KOWR

Minister Rolnictwa zalecił Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, aby KOWR zwrócił się do spółek hodowli roślin i zwierząt nad którymi sprawuje bezpośredni nadzór, a także do gospodarstw dzierzawiących duże obszary ziemi rolnej oraz innych większych producentów rolnych, do przekazywania pasz objętościowych, pasz treściwych, zboża oraz materiału siewnego i innych pilnie potrzebnych środków do produkcji rolnej dla gospodarstw rolnych poszkodowanych w wyniku powodzi. Koordynacja tej pomocy będzie prowadzona przez KOWR i kierowana pod konkretne zapotrzebowanie ze strony poszkodowanych gospodarstw.

2. Zawieszenie kontroli

Decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w rejonach dotkniętych powodzią zostały zawieszona kontrole realizowane w ramach działań planowych jednostek podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Prowadzone będą jedynie kontrole dotyczące bezpieczeństwa żywności i pasz, ochrony zdrowia zwierząt oraz ochrony zwierząt .

3. Zwiększone zaliczki na dopłaty bezpośrednie

Rolnicy z terenów powodziowych będą otrzymywać zaliczki w ramach dopłat bezpośrednich, w pierwszej kolejności. Od 16 października rolnicy mogą otrzymać zaliczkę do 70 proc. dopłat bezpośrednich i do 85 proc. na interwencji obszarowe i zwierzęce w ramach rozwoju obszarów wiejskich (na poczet płatności ONW).

Na obecnym etapie stawki dopłat nie są jeszcze znane, gdyż zgodnie z unijnymi przepisami w dniu 30 września br. zostanie ogłoszony kurs euro, po którym przeliczane będą dopłaty bezpośrednie za 2024 r.

4. Rolnicy z obszarów objętych klęską żywiołową zachowują prawo do otrzymania płatności bezpośrednich oraz płatności obszarowych w ramach II filaru WPR

W związku z ogłoszeniem stanu klęski żywiołowej w południowo-zachodniej części kraju Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowało rozporządzenie, w którym uznaje te obszary za objęte działaniem siły wyższej lub wystąpieniem nadzwyczajnych okoliczności. Zgodnie z przepisami rozporządzenia rolnicy z tych obszarów są zwolnieni z obowiązku złożenia do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) pisemnego oświadczenia o wystąpieniu siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności.

Ponadto wobec tych rolników nie będą stosowane kary za niespełnienie wymogów dotyczących przyznawania płatności, jak również za niespełnienie norm warunkowości.

Jednocześnie rolnicy ci zachowują prawo do otrzymania płatności.

5. Wniosek do KE o uruchomienie pomocy z rezerwy rolnej dla producentów rolnych w związku z powodzią

Minister Rolnictwa w dniu 17 września br. wystąpił do Komisarza ds. rolnictwa i rozwoju wsi o uruchomienie przez KE nadzwyczajnej pomocy dla producentów rolnych, w celu zrekompensowania poniesionych przez nich strat z powodu powodzi. Po oszacowaniu szkód przez komisje powołane przez wojewodów, informacje o wielkości poniesionych strat zostaną niezwłocznie przekazane do KE.

6. Pomoc finansowa dla gospodarstw rolnych poszkodowanych przez powódź, nie wymagająca zmian ustawowych:

➤ Ulgi w podatku rolnym

Na podstawie art. 13c. ustawy o podatku rolnym w przypadku wprowadzenia stanu klęski żywiołowej, organ podatkowy (wójt) może przyznać podatnikowi ulgę w podatku rolnym przez zaniechanie jego ustalenia albo poboru w całości lub w części, w wysokości zależnej od rozmiarów strat spowodowanych klęską w gospodarstwie rolnym.

➤ Pomoc w opłatach składek KRUS

Udzielenie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, pomocy w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także zmianę warunków spłat zadłużenia wobec KRUS .

➤ Pomoc w opłatach na rzecz KOWR

Zastosowanie przez Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa umorzenia, odroczenia i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży lub dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, na indywidualny wniosek producenta rolnego.

Powyższe formy pomocy zostaną włączone do uchwały Rady Ministrów o programie pomocy dla gospodarstw rolnych poszkodowanych przez powódź, w celu jego notyfikacji w Komisji Europejskiej.

7. Pomoc z Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników

Fundusz Składowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników będzie mógł dofinansować wyjazdy kolonijne dla dzieci rolników (m.in. zielone szkoły) oraz dosprzętować Ochotnicze Straże Pożarne z terenów dotkniętych powodzią.

8. Pomoc rybacka

Po dokonaniu oszacowania szkód, konieczne będzie wsparcie dedykowane użytkownikom rybackim oraz podmiotom prowadzącym chów i hodowlę ryb m.in. odtworzenia zasobów oraz infrastruktury rybackiej.

9. Pomoc i wsparcie w ramach KPO

- Stworzenie w specustawie podstawy prawnej do wprowadzenia preferencyjnych warunków wsparcia i realizacji przedsięwzięć KPO dla rolników, przetwórców i gmin z terenów objętych powodzią, w tym np. wyższych stawek wsparcia i dłuższych terminów na realizację przedsięwzięć.
- Wprowadzenie preferencyjnych warunków wsparcia i realizacji przedsięwzięć KPO dla rolników, przetwórców i gmin z terenów objętych powodzią, w tym np. wyższych stawek wsparcia i dłuższych terminów na realizację przedsięwzięć na podstawie ww. przepisów specustawy.
- Wprowadzenia zmian w inwestycjach KPO, za realizację których odpowiada MRiRW w ramach III rewizji KPO, w tym zwiększenie środków na inwestycje wodno-kanalizacyjne gmin

z terenów wiejskich, wydłużenie o pół roku czasu na realizację inwestycji w rozwój retencji wodnej i infrastruktury wod-kan., zaproponowanie w ramach III rewizji KPO, w uzgodnieniu z MI, nowej inwestycji dot. odbudowy dróg i mostów na terenach wiejskich gdzie wystąpiła powódź oraz budowy dużych zbiorników retencyjnych i elektrowni wodnych.

- Ustanowienie dodatkowego wsparcia ze środków budżetu państwa na pokrycie wydatków gmin i rolników z tytułu VAT w przedsięwzięciach dot. infrastruktury retencji wodnej (B3.3.1) oraz wod-kan (B3.1.1.) KPO – wymaga zgody MF na zabezpieczenie środków za ten cel w budżecie państwa.

10. Pozostałe działania ułatwiające poszkodowanym rolnikom powrót do prowadzenia działalności rolniczej (m.in. zwolnienia z opłat, rekultywacja gleb)

- zwolnienie z obowiązku ponoszenia opłat za wykonywanie badań gleb w okręgowych stacjach chemiczno-rolniczych
- wydłużenie terminu na dostosowanie miejsc do przechowania nawozów naturalnych (we współpracy z Ministrem Infrastruktury)
- zwolnienie z ponoszenia przez rolników opłat, o których mowa w ustawie – Prawo wodne, za niewłaściwe przechowywania nawozów naturalnych oraz kiszonek (we współpracy z Ministrem Infrastruktury);
- w związku z pilną potrzebą przywrócenia żyzności gleb Minister Rolnictwa zawnioskuje do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o ponowne uruchomienie Programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie.

11. Spotkania na terenach poszkodowanych przez powódź oraz wsparcie pomocowe KRiR

W województwach objętych powodzią w dniach 17 i 18 września br. odbyły się narady służb podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi tj. oddziałów wojewódzkich ARiMR, KOWR, IJHARS, PIORiN, Inspekcji Weterynaryjnej i Ośrodków Doradztwa Rolniczego. 17 września br. naradom w województwie opolskim przewodniczył podsekretarz stanu Adam Nowak, a 18 września br. w województwie dolnośląskim dyrektor generalny Bogusław Wijatyk.

Podobne spotkanie na terenie województwa opolskiego i dolnośląskiego odbędzie się w dniu 20 września br.

Ponadto KRiR dostarcza poszkodowanym gospodarstwom pasze objętościowe i treściwe, zboża, a także materiał siewny. Obecnie rolnicy z różnych terenów Polski deklarują konkretną formę pomocy, która jest weryfikowana przez przedstawicieli KRiR w województwach, a następnie kierowana do poszkodowanych gospodarstw. KRiR ze swojego budżetu pokryje koszty transportu oferowanej pomocy dla poszkodowanych rolników.

Taka pomoc była już realizowana we współpracy ze świętokrzyską izbą rolniczą, dla gospodarstw rolnych z terenu województwa świętokrzyskiego, które zostały poszkodowane przez gradobicie i deszcze nawalne.